

KERKBRIEF

Driemaandelijks
Jaargang 48, nr. 2 – Zomernummer, 2019

PB-PP1B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Periodiek v/d Verenigde Protestantse Kerk in Leuven
V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven
P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

- 2 Een land om van te dromen.
- 3 Kerkdiensten.
- 10 Gemeentenieuws.
- 12 Gods geloof in de mens.
- 16 Kerknamen.
- 18 Geknipt voor u.
- 21 Stof tot nadenken.
- 23 Colofon.
- 24 Routebeschrijving.

EEN LAND OM VAN TE DROMEN

1. Zeg nooit: "Onze wereld is gebroken
en de mens tot weinig goeds in staat".

Zeg nooit: "Niemand kan op vrede hopen,
alles gaat nu eenmaal als het gaat".

Refrein.

Want een land, een land om van te dromen
stuwt de mensen uit hun slavernij
tot zij juichen, met tranen in de ogen:
"Lieve God, we zijn er, eind'lijk vrij!"

Refrein.

2. Zeg nooit dat de zeeën veel te hoog zijn,
dat een mens niet zonder bedding kan.

Zeg nooit dat woestijnen veel te droog zijn,
dat een volk daar eenmaal weer verzandt.

Refrein.

3. Zeg nooit: "God is zijn verbond vergeten,
er is niemand hier, die ons bevrijdt".

Zeg nooit: "Van een droom kan ik niet eten".

Zeg nooit: "Wie niet werkt, verknoeit zijn tijd".

Refrein.

4. Zeg nooit dat het godvergeten lijden
toch het noodlot is van ons bestaan.

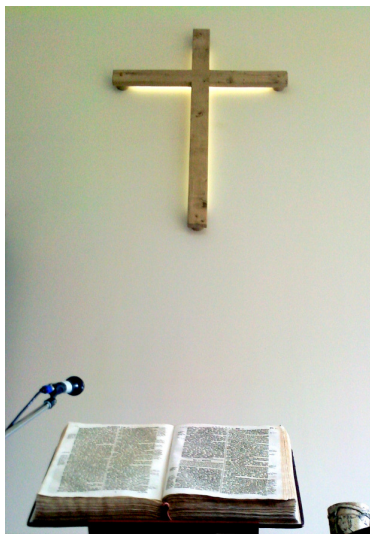
Zeg nooit: "Stil maar, wacht op beet're tijden".

Zeg nooit: "Niemand kan de dood weerstaan".

Refrein.

Tekst: Mar van der Velden
Joods-Poolse melodie.

KERKDIENSTEN

Juli

21 6^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Gerrit van de Kamp.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Joop van der Horst

Teksten: 1Sam.1:1-20; 1Kor.7:29-35; Luc.10:38-42.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: /

28 7^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Psalm 88; Rom.11:33-36; Luc.11:1-13.

Collecte: Prot. Theologische Faculteit Brussel. (UFGP)

Kindernevendienst: /

Augustus

04 8^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal

Voorganger: Frank Marivoet

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Pred.2:1-11; Kol.3:12-17; Luc.12:13-21.

Collecte: Ruanda (zusterkerk VPKB).

Kindernevendienst: /

11 9^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Marian Knetemann.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.65:17-25; Hebr.11:1-16; Luc.12:32-40.

Collecte: Gebouwen (kerk & pastorie).

Kindernevendienst: /

18 10^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Frank Marivoet.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: Jer.23:23-29; Hebr.11:17-29; Luc.12: 49-56.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: /

25 11^e zondag na Pinksteren, groen.

Voorganger: Gijs Bleijenberg.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.30:15-21; Hebr.12:22-29; Luc.13:22-30.

Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)

Kindernevendienst: /

September

- 1 12^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Gerke Visser.
Organist: Chris Klein
Teksten: Deut.24:17-22; Hebr.13:1-6; Luc.14:7-14.
Collecte: Gevangenispastoraat.
Kindernevendienst: Jelske: 12-min.
- 8 13e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Marleen Jannis.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: Deut.30:15-20; Filémon 1-20; Luc.14:25-33.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).
Kindernevendienst: Jan: 12-min; Ida: 12-plus.
- 15 STARTZONDAG - 14e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Edy Kühn.
Teksten: Ex.32:7-14; 1Tim.1:12-17; Luc.15:1-10.
Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)
Kindernevendienst: Ida: 12-min.
- 22 15^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Jart Voortman.
Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Amos 8:4-7; 1Tim.2:1-8; Luc.16:1-17.
Collecte: Prot. Theologische Faculteit Brussel (UFG)
Kindernevendienst: Michiel: 12-min; Ida: 12-plus.

- 29 16^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Gerke Visser.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Amos 6:1-10; 1Tim.6:11b-19; Luc.16:19-31.
Collecte: Kirinda (partnerschap)
Kindernevendienst: Jelske: 12-min.

Oktober

- 06 17^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: Hab.3:1-3&16-19; 2Tim.1:6-14; Luc.17:1-10.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).
Kindernevendienst: Jan: 12-min; Ida: 12-plus.

- 13 18^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Antoinette Panhuis.
Ouderling: Marleen Jannis.
Organist: Edy Kühn.
Teksten: 2Kon.17:24&29-34; 2Tim2:8-15; Luc.17:11-21.
Collecte: Diaconaat.
Kindernevendienst: Ida: 12-min.

- 20 19^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Gen.32:23-32; 2Tim.3:14-4:5; Luc.18:1-8.
Collecte: Protestantse Solidariteit.
Kindernevendienst: Michiel: 12-min; Ida: 12-plus.

- 27 20^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Gerke Visser.
Organist: Chris Klein.
Teksten: Jer.14:7-10&19-22; 2Tim.4:6-8&16-18; Luc.18:9-14.
Collecte: Ruanda.
Kindernevendienst: Jelske: 12-min.

November

- 03 21^e zondag na Pinksteren, groen. Avondmaal.**
Voorganger: Anne Kooi.
Ouderling: Philipp Bratfisch.
Organist: Joop van der Horst.
Teksten: Gen.12:1-8; Rom.7:15-25a ; Luc.19:1-10.
Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).
Kindernevendienst: Jan: 12-min; Ida: 12-plus.
- 10 22^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Marjan Blok.
Organist: Edy Kühn.
Teksten: Jes.1:18-26; 2Tess.2:13-3:5; Luc.19:41-48.
Collecte: Prot. theologische faculteit Brussel.
Kindernevendienst: Ida: 12-min.
- 17 23^e zondag na Pinksteren, groen.**
Voorganger: Ernst Veen.
Ouderling: Marleen Jannis.
Organist: Henk Corporaal.
Teksten: Ex.3:1-15; 1Kor.2:6-9; Luc.20:27-38.
Collecte: Protestants Sociaal Centrum. (PSC)
Kindernevendienst: Michiel: 12-min; Ida: 12-plus.

24 Laatste zondag v/h kerkelijk jaar. Wit.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Mal.3:19-24; Openb.3:7b-12; Luc.21:5-19.

Collecte: Kirinda (partnerschap).

Kindernevendienst: Jelske: 12-min.

December

01 1^e zondag van Advent. Paars. Avondmaal

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Gen.2:4-15; Rom.13:8-14; Mattheus 24:32-44.

Collecte: Wereldaidsdag.

Kindernevendienst: Jan: 12-min; Ida: 12-plus.

08 2^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Arie Poldervaart.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: Jes.11:1-10; Rom.15:4-13; Matt.3:1-12.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: Ida: 12-min;

15 3^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marjan Blok

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.35:1-10; Jac.5:7-10; Matt.11:2-11.

Collecte: Kirinda (partnerschap)

Kindernevendienst: Michiel: 12-min; Ida: 12-plus.

22 4^e zondag van Advent. Paars.

Voorganger: Petra Schipper.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.7:10-17; Rom.1:1-7; Matt.1:18-25.

Collecte: Ruanda.

Kindernevendienst: Jan: 12-min.

24 Kerstavonddienst, wit

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Marleen Jannis.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.9:1-6; Luc.2:1-20.

Collecte: Diaconaat.

Kindernevendienst: Ida en Jelske.

25 Kerstmis, wit.

Avondmaal.

Voorganger: Ernst Veen.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Edy Kühn.

Teksten: Jes.52: 7-10; Hebr.1:1-5; Luc.2:1-20.

Collecte: Buurthuis 't Lampeke.

Kindernevendienst: Ida en Jelske.

GEMEENTENIEUWS

Uitvaart (I)

Op zondag 26 mei 2019 overleed, op 81-jarige leeftijd, François Van Eyken, de vriend van Willemien Schut. Op woensdagochtend 5 juni vond de afscheidsdienst plaats in uitvaartcentrum Poes te Heverlee.

Uitvaart (II)

Op zondag 23 juni 2019 overleed, op 79-jarige leeftijd, Diederik Wilbrenninck, de vader van Maarten Wilbrenninck. Op zaterdagmiddag 29 juni vond de afscheidsdienst plaats in de kapel Zavelenborre te Overijse.

Doop

Op zondag 30 juni werd de kleine Anna, dochter van Gerke Visser en Jantine Spilt feestelijk in onze kerk gedoopt.

Huwelijk

Op zaterdag 19 oktober 2019 zal in onze kapel de bevestiging plaatsvinden van het huwelijk tussen Marleen Jannis en Kris Dhadamus. Aanvang 16:00 uur. De receptie volgt aansluitend in feestzaal Camargue, Ormendaal 9, Korbeek-Dijle. Graag voor 1 oktober laten weten of u erbij wilt zijn via: tel. 0498 039 135 of mail: marleenjannis@skynet.be

Startzondag

Op zondag 15 september vieren wij na de kerkdienst onze startzondag. Of dat, net als vorig jaar, weer met mooi weer, compleet met barbecue, feestelijk in onze kerktuin zal kunnen doorgaan, hangt af van de grillen van ons klimaat. Anders maken we er een even feestelijk indoorfeestje van, met broodjes en soep.

Lees- en gesprekskring

De nieuwe cyclus van de lees-en-gespreksring gaat van start in oktober. Het te lezen en bespreken boek is nog niet uitgekozen en zal in de volgende Kerkbrief bekend gemaakt worden. De data kunt u wel alvast noteren, te weten: om de twee weken op de maandagen: 7 okt.; 21 okt.; 4 nov. 18 nov.; 2 dec. 2019. De gesprekskring staat steeds open voor iedereen, zowel binnen- als buitenkerkelijken, ook als u er de vorige keren niet bij was. Locatie: ontmoetingszaal van de Mariakapel, Telkens van 20u tot 22u.

Open Kerkendagen

Op zaterdag 1 en zondag 2 juni 2019 waren de landelijke 'Open Kerkendagen'. Ook onze kerk deed daar, voor de vijfde keer in successie, aan mee. Dat gehele weekend was onze kerk doorlopend geopend. Op zaterdag van 12-17u en op zondag van 10-17u. Er was weer een tentoonstellingstafel met oude en nieuwe bijbelvertalingen en men kon er tevens kennis nemen van de geschiedenis van de protestantse kerk in Leuven en neuzen in een selectie van theologische werken.

Op zaterdagmiddag waren er twee concerten: van 13-14u. door Henk Corporaal (orgel) en van 15-16u. door Chris Klein (orgel) en Joop van der Horst (cello). Op zondag waren er eveneens twee orgelconcerten: van 12-13u. door Henk Corporaal en van 15-16u. door Chris Klein. De aanwezigen genoten zichtbaar van de prachtige muziek.

Verlof

Van 29/07/19 t/m 20/08/19 is dominee Ernst Veen met zijn gezin op paasvakantie. Voor kerkelijke of pastorale hulpverlening kunt u zich wenden tot het synodebureau van de VPKB die u in contact kan brengen met andere protestantse kerken en/of predikanten uit de regio: VPKB-Synodebureau, Brogniezstraat 44, 1070 Brussel, tel. 02-511.44.71. Op de

website van de VPKB kunt u ook zelf naar andere kerken en predikanten zoeken, zie: <https://nl.protestant.link>

EV

Meditatie

GODS GELOOF IN DE MENS

Eens om de honderd jaar ontmoeten Jezus en de profeten Mozes en Mohammed elkaar op één der heuvels van Israël. De bekommernis van deze drie Godsgezanten is te spreken over de joodse, christelijke en islamitische traditie en over hoe zij zich tot elkaar verhouden. Ze beroepen zich alledrie immers op één en dezelfde stamvader Abraham. Maar iedere keer dringt zich na een lang gesprek de conclusie op dat zij het nooit met elkaar eens zullen worden. Tot zover de legende die echter maar al te waar is.

Sterker nog, als het gaat om de onderlinge verhouding tussen verschillende geloofsrichtingen, hoeven we het niet eens zo ver van huis te zoeken. Ook binnen het ene christelijke geloof zijn er wereldwijd vele verschillende invalshoeken en nog meer argusogen waarmee de verschillende richtingen elkaar wantrouwig bekijken. En dichterbij huis nog: ook binnen het totaal van het kleinschalige Belgische protestantisme is het zeker niet allemaal onderlinge rozengeur en maneschijn.

Hoe komt dat, zo kan men zich afvragen? Tja, het is waarschijnlijk het oude liedje. Het is een beetje hetzelfde als onze ongemakkelijke reactie op vreemdelingen. Blijkbaar maakt het andersdenken en het andersdoen van anderen ons onzeker. We voelen dat aan als een bedreiging van onze eigen 'identiteit' (wat dat dan ook moge zijn).

Soms gaat dat zover dat we reageren met onverdraagzaamheid en fanatisme jegens andersdenkenden, andersvoelenden en andersgelovigen. Reacties die voortkomen uit de menselijke neiging om vanuit de bubbel van de eigen cultuur en de eigen gevonden waarheden de cultuur en waarheden van anderen te bestrijden.

Is dat dan onvermijdelijk? Hoort dat nu eenmaal bij de aard van cultuur en godsdienst? Radicalisme en fanatisme? Het krampachtige denken dat je de waarheid in eigen pacht hebt? Nu als je de godsdienstgeschiedenis van de mens overziet zou je zeggen van wel. Maar van de apostelen Petrus en Paulus kunnen we leren dat het ook anders kan. Dat je rekenschap van je geloof kan en mag afleggen zonder radicalistisch of fundamentalistisch te zijn. Kortom, Dat absolute waarheidsaanspraken geen vanzelfsprekende geloofs-attributen zijn.

Zo lezen we in de eerste brief van Petrus de volgende aanmaning: “...weest altijd bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u is, doch (zo voegt Petrus er veelbetekenend aan toe): met zachtmoedigheid en eerbied. (1Petr.3:15).

Zachtmoedigheid en eerbied... dat zijn nu niet bepaald de grondhoudingen van onverdraagzaamheid of extremisme. Daarbij denk je eerder aan harde opdringerigheid, drammerigheid en weinig respect jegens andersdenkenden. Petrus onderkende dit gevaar. Niet in 't minst binnen zijn eigen ervaring had ook hij reeds harde geloofsconflicten en leerstellige twisten meegemaakt. Maar ook reeds hij was toen al tot de conclusie gekomen: zo kan en mag het niet, zo hard, zo extreem en fanatiek, zo onrespectvol. En daarom schreef hij die aanmaning: “ ...weest altijd bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u is, doch doe dat met

zachtmoedigheid en eerbied...”

Let wel: Petrus zegt niet: pas je geloof maar aan tot het in algemeen aanvaardbare kaders past. Integendeel, hij zegt: wees bereid verantwoording af te leggen van de hoop die in je is. Maar hij voegt er wel aan toe: heb eerbied voor anderen. Kortom: toon respect voor het anderszijn van anderen. Heb eerbied voor wat anderen denken en geloven. Dat nu, zoveel is duidelijk, is het tegendeel van te gaan wapperen met de vlag van absolute waarheidsaanspraken, laat staan met de vlag van religieus radicalisme of extremisme.

Over naar de Handelingen der apostelen. Want in de tekst lezen wij iets soortgelijks. We horen daar dat de apostel Paulus, op verzoek van enkele Griekse wijsgeren, de Areopagus in Athene bezoekt, het hart van het kenniscentrum van de toenmalige wereld. Die wijsgeren, Epicureërs en Stoïcijnen, wilden weleens van Paulus horen hoe dat nu zat met die voor hen geheel nieuwe leer van het evangelie.

En dan vertelt Paulus dat hij tijdens zijn verblijf in Athene een Grieks altaar had aangetroffen met het opschrift: “aan een onbekende God”. En dat altaar nu, met dat opschrift greep de apostel aan als aanknopingspunt. En hij zegt dan tot die Grieken: *“Wat gij dan, zonder het te kennen vereert, dat is hetzelfde als datgene dat ik u verkondig...”*

Kortom: Paulus zegt daar met andere woorden dat je God langs meerdere wegen kan naderen en aanbidden. Dat Griekse altaar aan die onbekende God breekt hij niet af, maar beschrijft hij als een mogelijke en te eerbiedigen andere weg.

Dat nu staat helaas in schril contrast met de ruim 2000 jaar kerk- en godsdienstgeschiedenis na Petrus en Paulus, waarin

zovele bladzijden zijn vol geschreven met het bloed van zogenoemde ketters of andersgelovigen, met het leed aangedaan door de kruisvaarders en de inquisiteurs, met de gitzwarte inkt van het moderne fundamentalisme en radicalisme uit onze eigen tijd, steeds met een beroep op de exclusieve waarheid en het eigen gelijk. Daarom keren we nog even terug naar die legende over de ontmoeting tussen Mozes, Jezus en Mohammed. Ten diepste is de les deze legende ons leert dat het in de godsdienst uiteindelijk niet zou moeten gaan om het eigen exclusieve gelijk. Dat het, net zoals die tekst van Paulus op de Areopagus ons voorhoudt, uiteindelijk niet gaat om het gelijk van het Jodendom, het Christendom, of van de Islam, of bij uitbreiding om het gelijk van welke religie of welk isme dan ook, maar wél dat het in essentie gaat, nee, niet eens ten gronde om de godsdiensten, niet eens ten gronde om het geloof van de mens in God, maar: om Gods geloof in de mens, elk mens, van welke strekking of pluimage dan ook.

Dat is de perspectiefwisseling die ten grondslag ligt zowel aan de gelezen tekst van Paulus als aan deze legende: om niet allereerst te denken vanuit het verdeelde geloof van de mens in God, maar eerst en vooral vanuit het alomvattende geloof van de ene God in de mens, al de mensen. Dus om eens niet te focussen op het eigen geloof en gelijk van de afzonderlijke godsdiensten, maar op het geloof van de ene God in al die afzonderlijke zus of zo denkende mensen en volkeren. Op het geloof van God in Joden, christenen en Moslims, en bij uitbreiding om Gods geloof in heel die verbrokkelde, verdeelde, gefragmenteerde en kleurrijke, wereldgemeenschap van ons.

Anders gezegd, dat het in de godsdienst ten diepste begint en gaat om Gods menselijkheid, om Gods universele humanisme. Om Gods verbondenheid met alle mensen. Een verbondenheid

die daarna omgekeerd vervolgens ook voor de mens de uitnodiging inhoudt om zich met God en met elkaar verbonden te weten.

Ernst Veen

Woorden van de kerk

KERKNAMEN

Mijn lagere school bestaat niet meer. Die is een jaar of twintig geleden afgebroken en vervangen door iets anders. Maar bij leven en welzijn stond ze in Leiden, aan de Asserstraat. Op internet kun je er wel een en ander over vinden. En daar zie je ook dat ze de Zuiderparkschool heette.

Het klopt dat deze school als Zuiderparkschool afgebroken is. Maar het klopt niet dat ze altijd zo geheten heeft. De eerste jaren van haar bestaan heeft ze niet zo geheten. Om de eenvoudige reden dat er eerst nog geen Zuiderpark was. Dat park is er pas gekomen toen ik er op school zat (geen verband tussen een en ander). Aanvankelijk heette de school simpel: "Christelijke lagere school Asserstraat". Maar dat werd te karig gevonden. De school moest een naam hebben. Vooruit, dan maar: Zuiderparkschool.

Niet alleen mijn school moest een naam hebben, alle scholen moesten een naam hebben. En niet enkel scholen, maar ook kerken. Het is een wonderlijk trekje van de voorbije halve eeuw dat scholen en kerken ineens allemaal een naam moesten hebben. Allemaal.

Toen ik naar de middelbare school ging, heette die nog enkel:

Christelijk Lyceum Kagerstraat. Dat heeft meer dan een halve eeuw volstaan. Maar het kon in de jaren zestig uiteraard niet zo blijven. En weldra werd de school omgedoopt tot Christelijk Lyceum dr. W.A. Visser 't Hooft. Ik wil de verdiensten van de man niet in twijfel trekken, en als iemand het verdiende om in de schoolnaam vernoemd te worden, dan hij wel (Zoek maar op in Wikipedia!). Maar 't gaat mij nu enkel om die trend om scholen een naam te geven. Tegenwoordig is er geen kleuterschool die niet minstens *De Zonnebloem* heet, *Het Reigersnest*, *De Speelkriebel*, *De Springplank* of *De Bollekens*. Honderd jaar geleden waren er ook kleuterscholen, maar geen een heette er *De Zonnebloem* of *Het Huppelnest*. En ook middelbare scholen hebben nu standaard een naam, zoals het *Stevincollege*, het *Da Vincicollege*, het *Lyceum Martha Somers* of anders wel het *Koninklijk Atheneum Redinghof*.

Bij kerken zie je hetzelfde. Onze katholieke vrienden hadden het bij de naamgeving gemakkelijk: iedere kerk heeft daar wel zijn eigen heilige: de Pieterskerk, de Nicolaaskerk, de Sint Franciscus. Protestanten hadden het moeilijker. Veel namen berustten vroeger eenvoudig op de straat waar de kerk stond: Mare Kerk, Keizersgrachtkerk, kerk aan de Lange Voort. Of anders wel Zuiderkerk, of Westerkerk. Desnoods Oude Kerk en Nieuwe Kerk.

Tot de jaren zestig van de vorige eeuw. Toen regende het ineens namen. Elke nieuwe kerk moest beslist een echte naam krijgen: Vredeskerk, Opstandingskerk, Bevrijdingskerk, Christus Verlosser Kerk, Verzoeningskerk. Ja, de namennoed was onder protestanten groter dan onder katholieken. De doorsnee Vredeskerk of Bevrijdingskerk zal eerder van protestantse dan van katholieke signatuur zijn.

De grote vraag is natuurlijk: vanwaar die namen-neiging sedert

de jaren '60? En ook: bleef het beperkt tot scholen en kerken, of zijn er nog meer sectoren waar ineens alles een naam moest hebben?

Joop van der Horst

Geknipt voor u

Recensie over het boek van Guido Vanheeswijck:

Onbeminde gelovigen - Waarom we religieus blijven, Uitg. Polis, 2019

VOOR WIE HEEFT ZITTEN SLAPEN: RELIGIE IS WEL DEGELIJK AAN EEN COMEBACK BEZIG

De auteur

Guido Vanheeswijck (1955) is een Vlaamse filosoof en hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen en de Katholieke Universiteit Leuven.

De thematiek

Ooit werden gelovigen aangesproken met de woorden 'beminde gelovigen'. Die tijd ligt achter ons, zegt Guido Vanheeswijck. Het geloof is tegenwoordig in onmin geraakt, en gelovigen daarmee ook. Natuurlijk, er zijn nog wel een aantal kerkgangers over en men heeft meestal geen hekel aan zulke lui. Maar dat is dan ook slechts te danken aan het feit dat ze hun religie op een totaal onschadelijke manier strikt achter de voordeur beleven. Buitenshuis zijn zulke mensen doodnormaal en maatschappelijk volledig aangepast.

Is er nog een toekomst voor gelovigen die hun geloof werkelijk serieus willen nemen? Of zijn zulke gelovigen per definitie achterhaald? Die vraag staat centraal in dit boek, en Vanheeswijck belicht die vanuit verschillende kanten.

Zo staat hij stil bij het beeld dat we uit de literatuur krijgen over de ontkerkelijkheid. We kennen allemaal de verhalen van Maarten 't Hart en Jan Wolkers, die op hardhandige wijze afrekenden met het achterlijke geloof van hun jeugd. In Vlaanderen deed Hugo Claus iets soortgelijks met de katholieke kerk. Door deze verhalen ziet onze cultuur hedendaagse gelovigen maar als dom en onnadenkend. En dat terwijl sociologen en historici tegenwoordig beweren dat de Verlichting direct voortkomt uit christelijke ideeën over incarnatie. Die oorspronkelijk gelovige bodem onder de Verlichting zijn we uit het oog verloren, en wie vandaag de dag nog wil spreken over de 'ervaring van incarnatie' wordt direct versleten voor onwetenschappelijk.

Toch ziet Vanheeswijck positieve geluiden. Op een nieuwe manier is religie bezig aan een comeback. Dat is vaak erg cultureel en weinig religieus, maar toch proeft hij bij een nieuwe generatie een grotere openheid naar authentiek geloof dat zonder gêne vragen over leven en dood weer ter sprake brengt.

Belangrijkste stelling

Als het geloof verdwijnt, verarmt de cultuur. Want tegen de huidige beeldvorming in, heeft het geloof de mens altijd een manier geboden om de onzekerheden van het leven bespreekbaar te maken. Dat is niet dom, onwetenschappelijk of onvrij, maar juist verrijkend.

Kenmerkend citaat

"Gelovigen spreken nog nauwelijks over hun geloof. Samenkomsten onder gelovigen baden doorgaans in een sfeer van levensbeschouwelijke vaagheid en lauwheid die op een sluipende manier elk diepgaand gesprek van de aanvang af verhinderen.

“Ze blijven liever vasthouden aan praktische, administratieve, procedurele kwesties die tegenwoordig – door de ontkerkelijking – aan de orde zijn en vullen daarom hun vergaderagenda’s met gebakkelei over allerlei beleidsplannen: herstructureren van de parochies, herbestemming van kerkgebouwen, functie van kerkraden, kleine veranderingen in de liturgie.”

Reden om dit boek niet te lezen

Dit boek trapt vooral heel veel open deuren in. Vanheeswijk herhaalt wat anderen al beter of duidelijker hebben aangetoond, en weet weinig verrassends toe te voegen. Ook blijft tot het einde toe onduidelijk waar hij nu precies naartoe wil. Het is tekenend dat hij zelfs de conclusies van zijn verhaal niet zelf trekt; de laatste bladzijden laat hij een dichter aan het woord die klaarblijkelijk beter dan hijzelf kan verwoorden waar het met het geloof naartoe moet.

Reden om dit boek wel te lezen

Maar wat hij doet, doet hij wel goed. Vanheeswijk is in staat om zeer uiteenlopende denkers zoals bijvoorbeeld Nietzsche, Charles Taylor of Shakespeare, helder en bondig te presenteren, ook voor wie geen voorkennis over deze auteurs heeft.

Dus mocht je de afgelopen jaren hebben zitten slapen en nog niet doorhebben dat religie aan een comeback bezig is, dan biedt dit boek een toegankelijke verkenning van dit fenomeen.

Sjoerd Mulder

Bron:

<https://www.trouw.nl/religie-filosofie/voor-wie-heeft-zitten-slapen-religie-is-wel-degelijk-aaneen-comeback-bezig~b269ccc6/>

DE SCHAPEN EN BOKKEN IN ONSZELF

Sprookjes of sagen zijn een spiegel van onze werkelijkheid. Dat soort verhalen zijn als het ware sprookjeskleren waarin onze werkelijkheid verpakt zit en die niet zelden verrassend goed passen. Dat zie je ook in de bijbel.

Zo heeft Jezus het in de bergrede over wolven in schapenvacht. Nader bekeken bevat die gelijkenis elementen die we ook terugvinden in het sprookje van de wolf en de zeven geitjes. Ook daarin verschijnt de wolf vermomd als liefvallig dier, als geit. En de zeven geitjes trappen erin en worden verslonden. “Pas op voor valse profeten, die in schaapskleren op jullie afkomen, maar eigenlijk roofzuchtige wolven zijn”, zo zei Jezus in de Bergrede (Matt.7: 15)

Laten wij nu niet te snel denken dat Jezus hier een zuivere en overzichtelijke twee-deling maakt: de wolven in schapenvacht aan de ene kant en de echte schapen aan de andere kant. “Slechte mensen” aan de ene kant, “goede mensen” aan de andere kant (zoals in de bijbelvertaling In Gewone Taal). Was het maar zo simpel Dan kon je gemakkelijk à la de huidige wereldleiders zeggen: “dàt is de as van het kwaad” en ‘dat is de wereld van de goeden’. “Dat zijn de verspreiders van fake news en dat zijn de sprekers van de waarheid.” (enz.).

Maar zo eenvoudig is het (gelukkig) niet. Ook in het grotere geheel van de bijbel is de scheiding tussen de schapen en de bokken geen tweedeling buiten ons: dààr de schapen en dààr de bokken, maar een tweedeling binnen onszelf. Een schisma dat dwars door onszelf heenloopt. De mens als een vat vol tegenstellingen.

Dat zien we bv. bij de profeet Mozes die ook moordenaar is. Of bij David, de messiaanse koning, die ook Uriah, de man van Batseba, de dood instuurde. Of bij de machtswellustige Saul, die echter ook messias, gezalfde is. En bij de grote apostel Petrus, die niettemin ook Jezus verloochende en bij de verrader Judas die echter toch ook apostel is. (enz.)

En met dat soort scherpe contrasten binnen één en dezelfde figuur wordt in de bijbel scherp geïllustreerd dat de scheidslijnen tussen goed en kwaad niet zo simpel en onderscheiden van elkaar te trekken zijn, maar dwars door onszelf heenlopen.

EV

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB)
Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u
Kindernevendienst en –opvang	elke zondag tijdens de kerkdienst (niet in juli en augustus)
VPKB-Leuven	http://www.vpkleuven.be
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan (6), Heverlee (geen postadres)
Predikant	Ernst Veen L. Beosierlaan 89 – 3010 Leuven 016/22 98 83 ernst.veen@telenet.be
Samenstelling kerkenraad	Marjan Blok Philipp Bratfisch Henk Corporaal Marleen Jannis Ernst Veen Gerke Visser
Samenstelling bestuursraad	Anton Gazenbeek Chris Klein Chris Lefebvre Ernst Veen Freddy Verhoeven Maarten Wilbrenninck
Redactie Kerkbrief	Joop van der Horst Ernst Veen
Vrijwillige bijdragen	Belfius IBAN BE93 0680 7857 4067 BIC GKCCBEBB

De Kerkbrief verschijnt vier maal per jaar.

Bijdragen zijn steeds welkom en die kan u inleveren voor:

01/07 (zomernummer) 01/10 (herfstnummer)

01/12 (winternummer) 01/03 (lentennummer)

Routebeschrijving naar Mariakapel

Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoostkant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Parkpoort, dan linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer vanaf het station Leuven op zondag:

Bus 4, richting Haasrode-Brabantthal of **Bus 5**, richting Vaalbeek tot de halte Paul Van Ostaijenlaan. In beide gevallen, nog 370m wandelen (zie boven).

Bus 616, richting Zaventem tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven).

Afbeelding voorkant:

Detail afkomstig van de oude poort van het koor in de abdijkerk van Mont Saint Michel in Frankrijk. Kunstwerk uit 1547 van Pierre de Caen, getiteld: “Les quatre évangelistes”. Foto EV.